

Så fungerar Fairtrade International

2012-03-30

Kriterier

Fairtrade-kriterierna kan delas in i tre delar:

- **Krav på producenternas organisationer.**
Det finns två uppsättningar av kriterier för producenter: En för kooperativ som består av småskaliga familjejordbrukare och en för anställd arbetskraft på plantager. Familje-jordbruk som inte är strukturellt beroende av anställd arbetskraft måste organiseras i demokratiskt styrda kooperativ med transparenta räkenskaper för fördelning och användning av inkomsten från Fairtrade. Plantager som vill bli certifierade måste ha en demokratiskt vald premiekommitté som beslutar om hur Fairtrade-premien ska användas.
- **Krav om hållbar produktion**
En Fairtrade-certifierad producentorganisation måste arbeta systematiskt med att minska sin miljöpåverkan och att integrera miljöhänsyn i hela verksamheten. Producenter tillåts inte att använda vissa bekämpningsmedel som klassificerats som farliga av FN och Pesticide Action Network (<http://www.pan-uk.org>).

Grundvatten och hotade naturresurser måste skyddas.

- **Handelsregler.**
Dessa regler styr relationerna mellan Fairtrade-producenter, exportörer och importörer. De omfattar Fairtrades minimipris men också kravet på att erbjuda kredit och en långsiktig handelsrelation mellan producenter och importörer.

Generella kriterier

Kriterierna är utarbetade av Fairtrade International i samarbete med de producentnätverk och de nationella Fairtrade-organisationerna som finns i länder runt om i världen. Kriterierna har alla en gemensam utgångspunkt – genom att garantera ett minimipris för råvaran och en långsiktig affärsrelation erbjuds förbättrade villkor för odlare och anställd arbetskraft i utvecklingsländer som annars kan missgynnas av villkoren för världshandeln.

De generella kriterierna handlar om att:

- Odlare och anställda ska få förbättrade ekonomiska villkor

- Premier ska utgå till investeringar i lokalsamhället och till att utveckla produktionen
- Motverka barnarbete och diskriminering
- Främja demokrati och organisationsrätt
- Ta hänsyn till miljön och främja en ekologisk produktion

Kriterier för utveckling

Arbets- och produktionsvillkor varierar oftast från produkt till produkt. Kaffe och kakao odlas till exempel mestadels av odlare som livnär sig genom familjejordbruk. För dessa människor är betalningen för råvaran avgörande för familjeekonomin. Te däremot, odlas oftast på större plantager med anställd arbetskraft. Här spelar lönenivån och arbetsvillkoren en viktigare roll. Med detta som bakgrund bygger de generella internationella Fairtrade-kriterierna på en uppdelning i odlare respektive anställd arbetskraft, baserat på kärnkriterier och utvecklingskriterier.

Kriterier för odlare

Med odlare avses enskilda individer eller familjer som livnär sig på familjejordbruk och som har gått samman i en producentorganisation, ofta ett kooperativ, förening eller liknande organisationsform, för att tillsammans utgöra en starkare kraft i handelsledet och på marknaden. I de fall då det finns en betydande andel fast eller tillfälligt anställda (t.ex. säsongsanställda) inom producentorganisationen gäller även kriterier för anställningsvillkor, såsom ickediskriminering, organisationsrätt, hälsa och säkerhet, m.m.

Kärnkriterier

Fairtrade-kriterierna omfattar bl.a.:

- Krav på spårbarhet, när jag som konsument köper en vara märkt med Fairtrade-märket ska jag kunna lita på att innehållet verkligen är producerat i enlighet med Fairtrades kriterier. Det här kräver dokumentation kring sålda volymer och priser (undantag finns för fysisk spårbarhet när det gäller processad kakao, socker, juice och te).¹

- Det ska finnas en plan för social, ekonomisk och miljömässig utveckling. Planen rör verksamheten, medlemmarna, lokalsamhället och miljön.
- Organisationen av kooperativet ska vara demokratisk, t.ex. ska det hållas årsmöten och administrationen ska vara öppen, transparent.
- Fairtrade-premien betalas utöver minimipriset. Premien ska investeras i social, ekonomisk och miljömässig utveckling i lokalsamhället. Den kan också investeras i produktionen. Beslut om premien ska tas på demokratiska grunder.
- Diskriminering på grund av kön, ålder, etnicitet, funktionshinder politisk eller religiös övertygelse eller sexuell läggning får inte förekomma.
- Internutbildning ska ske kring skadedjursbekämpning. Kriterierna för bekämpningsmedel följer internationella regleringar: Stockholm (POP), Rotterdam (PIC), PAN samt WHO:s listor över förbjudna kemikalier.
- Avfallshantering ska vara ansvarsfull.
- Man måste arbeta för att bevara biologisk mångfald.
- Det är inte tillåtet att använda GMO (genmodifierade organismer).
- Tvångs- eller slavarbete får inte förekomma och barn under 15 år får inte

---

garantera fysisk spårbarhet för dessa produktgrupper.

En garanterad fysisk spårbarhet för nämnda produktgrupper är i dagsläget inte ekonomiskt eller logistiskt möjligt i alla led av handelskedjan, på grund av komplexiteten i produktionsapparaten vid processandet av dessa produktgrupper/ingredienser. Däremot ställs det krav på dokumenterad spårbarhet, vilket innebär att kvantiteten såld Fairtrade-certifierad råvara kan följas genom handelskedjan. När du som konsument köper en Fairtrade-märkt produkt innehållande nämnda ingredienser, kan du vara säker på att en Fairtrade-certifierad odlare också har fått motsvarande kvantitet råvara såld, utifrån specificerat minimipris och premie. Istället för fysisk spårbarhet kan man säga att för dessa varor gäller kvantitativ spårbarhet.

---

¹ I februari 2010 beslutades det att undantag av fysisk spårbarhet skulle ges för produktgrupperna rörsocker, fruktjuice, kakao och te. Målsättningen är att på sikt kunna

anställas. Barnarbete motverkas genom att föräldrarna får förbättrad ekonomi. Barn kan hjälpa till i familj jordbruket, men detta får inte inverka negativt på skolgången eller barnets sociala utveckling.

Utvecklingskriterier

Omfattar bland annat:

- Krav på utvärdering av verksamheten, planering av verksamheten för framtiden och förbättrad information till medlemmarna. Genom information och utbildning får medlemmarna ökad insyn i styrning och administration.
- Producentorganisationen ökar successivt sin kapacitet att exportera sin råvara direkt ut på marknaden, genom t.ex. direktkommunikation med köpare och egna förädlingsprocesser.
- Minoritetsgrupper ska ges stöd i att få ut mer av Fairtrade, t.ex. genom att tilldelas ansvarsfulla poster inom organisationen.
- Åtgärder för att minska energikonsumtionen och successivt gå över till hållbara energikällor

Kriterier för anställd arbetskraft

Anställd arbetskraft utgörs oftast av människor som jobbar på plantager eller i fabriker som ägs och drivs privat. Kriterierna för anställd arbetskraft handlar framförallt om anställningsvillkor samt hänsyn till de anställdas hälsa och säkerhet. En revidering av kriterierna för anställd arbetskraft kommer att göras under 2012.

Kärnkriterier

- CSR (Corporate Social Responsibility, företags sociala ansvar) är en viktig del i företagets verksamhet.
- Arbetsgivaren är ansvarig för att ledning och anställda på alla nivåer informeras om de rättigheter och skyldigheter som Fairtrade-certifieringen innebär.
- De extra intäkter som minimipriset ger ska främja de anställdas sociala och ekonomiska utveckling.
- En premie för sålda varor betalas till en premiekommitté, denna ska användas för investeringar i lokalsamhället.

- Beslutet om hur premien ska användas tas av premiekommittén, under demokratiska former. Premien får inte investeras i produktionen då sådana investeringar tillhör företagets normala ansvar.
- Arbetsplatsen ska vara säker för de anställda. Vid behov ska de få arbetskläder som skyddar vid arbete.
- De anställda ska få information om och utbildning kring hälsa och säkerhet. Det ska finnas rent dricksvatten, toaletter, god ventilation, nödutgångar, brand- och första hjälpen-utrustning.
- Fria hälsokontroller ska erbjudas de anställda.
- All form av diskriminering är förbjuden, t.ex. pga kön, ålder, civilstånd, funktionshinder, etnicitet, facklig anslutning, politisk eller religiös övertygelse eller sexuell läggning.
- Hot, bestraffningar och sexuella trakasserier får inte förekomma.
- Alla fast anställda arbetare har anställningsavtal, som specificerar ansvarsområden, lön och arbetstid, minst två veckors semester, sjukersättning och sjukfrånvaro. Socialförsäkring betalas av arbetsgivaren.
- All övertid är frivillig och ska ersättas.
- Mammaledighet uppgår till minst åtta veckor, för vilket lön utgår.
- Lönerna ska ligga i nivå med, eller överstiga, den lagstadgade minimilönen i landet, eller utgå från ett regionalt genomsnitt.
- Tvångs-/slavarbete är förbjudet, liksom anställning av barn under 15 år. Arbetsysslor som innefattar risker, t.ex. hantering av kemikalier, får inte utföras av personer under 18 år, av funktionshindrade eller av gravida eller ammande kvinnor.
- Alla anställda har rätt att organisera sig fackligt och att som grupp förhandla sina arbetsvillkor gentemot arbetsgivaren. Representanter från fackföreningar har fri tillgång till arbetsplatsen.
- Internutbildning ska ges kring skadedjursbekämpning.
- Det ska finnas en plan för miljöhänsyn, liksom dokumentation för markanvändning, drift av jordbruk och

användning av eventuella bekämpningsmedel.

- Mängden avfall ska minskas, återanvändas och återvinnas i så hög grad som möjligt. Avfallsvatten får inte påverka vattenkvalitet, mark eller födoämnen.
- Det ska finnas en plan för hur bekämpningsmedel fasas ut.
- Arbete för bevarandet av biologisk mångfald och upprättande/skydd av "buffertzoner".
- Användning av GMO (genmodifierade organismer) är inte tillåten.

Utvecklingskriterier

- Ett år efter certifieringen ska det finnas en plan för fortsatt social utveckling.
- Vid samma tidpunkt ska alla inom företaget ha kunskap om certifieringen och Fairtrade, om de rättigheter och skyldigheter som detta innebär för samtliga inom företaget.
- Kompetensutveckling och utbildning inom relevanta områden för de anställda. Extra hänsyn tas i detta avseende till kvinnors samt minoritetsgruppers behov.
- Minoritetsgrupper ska ges stöd i att få ut mer av Fairtrade, t.ex. genom att tilldelas ansvarsfulla poster inom organisationen.
- Barn till fast anställda ska ha tillgång till utbildning och skolgång inom ett år efter initial certifiering.
- Mammaledigheten ska årligen ökas med en vecka för att till slut uppgå till minst 12 veckor.
- Lönenivåerna ökas successivt.
- Bostäder ska vid behov erbjudas de anställda till en rimlig kostnad. Boendet ska vara i gott skick med nödvändiga faciliteter för hygien och trygghet.
- Kontinuerlig utbildning för de anställda kring hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Fri grundläggande sjukvård erbjuds och sjukstuga ska finnas på arbetsplatsen.
- I länder där det finns kollektivavtal inom den aktuella sektorn ska arbetsgivaren följa detta inom ett år efter initial certifiering.
- Arbetsgivaren ska sträva mot att alla fast anställda får pensionsförsäkring.

- De som är tillfälligt anställda under minst en tremånadersperiod ska ha anställningsavtal samt samma arbetsvillkor och förmåner som fast anställda.
- Krav på plan för hantering av miljörisiker. Det ska finnas buffertzoner kring odlingen för att bevara biologisk mångfald och skydda djur, natur och vatten. Även diversifiering av grödor och återplantering.
- Återvinning av avfall och annat material sker i så hög grad som möjligt.
- Vattenanvändning ska inte leda till föroreningar, försaltning av jord eller ökenspridning.
- Eventuella bekämpningsmedel som används undantagsvis fasas successivt ut.
- Åtgärder för minskad energikonsumtion och successiv övergång till hållbara energikällor.

Handelskriterier

Handelskriterierna gäller alla aktörer som handlar med (köper och säljer) Fairtrade-certifierade produkter eller råvaror fram till och med att produkten förpackas och märks. Sedan maj 2011 är handelskriterierna indelade i fyra områden: Generellt, handel, produktion samt verksamhet och utveckling. Nedan beskrivs kriterierna övergripande.

Generellt

Samtliga handelsaktörer som köper/säljer (tillverkar/förpackar/märker) en Fairtrade-certifierad råvara inspekteras och certifieras samt följer riktlinjer som rör användningen av Fairtrade-märket på såväl produkter som i marknadsföring.

Handel

Det ska alltid finnas ett skriftligt avtal mellan köparen och den Fairtrade-certifierade producentorganisationen. Detta avtal bygger på ömsesidighet och tydlig dokumentation, gällande bl.a. volymer, kvalitet, pris samt betalnings- och leveransvillkor. Produkter eller råvaror som köps och säljs som Fairtrade-certifierad måste alltid ha producerats av Fairtrade-certifierade producentorganisationer och vara spårbara genom hela handelskedjan med hjälp av dokumentation och tydlig märkning. Krav på fysisk spårbarhet undantas

för kakao, socker, juice och te på grund av produktionstekniska orsaker.

Produktion

Inga generella kriterier. Här gäller de produktspecifika kriterierna.

Verksamhet och utveckling

Fairtrade syftar till att ge producentorganisationer i utvecklingsländer långsiktig tillgång till en internationell marknad genom handelsrelationer som bygger på ömsesidig respekt, transparens och engagemang. I detta är också informationsutbyte en viktig del, framförallt för producentorganisationen som då mer effektivt kan planera för sin produktion och leveranser. Producentorganisationen kan begära förfinansiering av köparen, med upp till 60 procent av det avtalade priset (ordervärdet). Prissättningen för en Fairtrade-certifierad råvara påverkas bl.a. av minimipriset, premien och om odlingen/produktionen är ekologisk då det utgår ett högre pris. I övrigt påverkas priset av utbud och efterfrågan.

Produktspecifika kriterier

Innehåller produktspecifika tillägg till de generella kriterierna och handelskriterierna. För varje produktgrupp finns det också en förteckning över minimipris, Fairtrade-premie och ekologisk prisdifferential.

Här hittar du FLO:s kriterier för olika produkter (<http://www.fairtrade.net/standards.html>).

Fairtrade Internationals organisation

Fairtrade International är en paraplyorganisation som förenar ett 20-tal märkningsinitiativ samt producentnätverk som representerar Fairtrade-certifierade producentorganisationer i Latinamerika, Afrika och Asien. Fairtrade International utvecklar kriterierna för Fairtrade-märkningen och den oberoende kontrollorganisationen FLO-Cert sköter kontrollerna av alla inblandade i handelskedjan.

Fairtrades märkningsinitiativ och producentnätverk är fullvärdiga medlemmar i Fairtrade International och har rätt att rösta vid de årliga generalförsamlingarna. Det finns

också två associerade medlemmar, Fairtrade Label Sydafrika och Comercio Justo Mexico.

Alla medlemmar och certifierade organisationer tar del i Fairtrade Internationals beslutsfattande genom generalförsamlingen och dess respektive församlingar: Märkningsinitiativets församling eller relevanta församlingar av producentnätverk.

Producentnätverken är regionala organisationer som Fairtrade-certifierade producentorganisationer kan gå med i om de vill. De representerar småskaliga producenter, arbetare och andra intressenter. Det finns producentnätverk på tre kontinenter, Afrika, Asien samt Latinamerika och Karibien. De tre nätverken finns här:

- Fairtrade Afrika
<http://www.fairtrade.net/afn.html>
- Fairtrade Latinamerika och Karibien
<http://www.fairtrade.net/clac.html>
- Fairtrade Asien
<http://www.fairtrade.net/nap.html>

Fairtrade Internationals styrelse väljs av generalförsamlingen och består av:

- Fem representanter från märkningsinitiativen
- Fyra representanter från Fairtrade-certifierade producentorganisationer (minst en från varje regionalt producentnätverk)
- Två representanter från Fairtrade-certifierade återförsäljare
- Tre externa oberoende experter

Ledningsgruppen ([The Leadership Team](#)) sköter det dagliga arbetet och ser till att det utförs i enlighet med de strategiska målen. Medlemmar i Fairtrade International möts en gång om året i generalförsamlingen. Denna församling består av 50 procent representanter för producenter och 50 procent för märkningsinitiativen.

Det finns också årliga församlingar för Fairtrades märkningsinitiativ och för producentnätverken. Styrelsen tillsätter tre kommittéer som ska tillföra expertis och översikt över tre nyckelområden:

1. Standardkommittén

Fairtrade Internationals standardkommitté övervakar utvecklingen av de internationella Fairtrade-kriterierna. Kommitténs medlemmar består av representanter för huvudintressenterna (producenter, Fairtrades märkningsinitiativ och återförsäljare), liksom utomstående experter. Det är en försäkring om att de nödvändiga expertkunskaperna och perspektiven kommer med i kommitténs beslut.

2. Finanskommittén

Fairtrade Internationals finanskommitté är ansvarig för att övervaka FLO:s finanser. Den utvecklar också finansiella policys för att se till att FLO har en tillräcklig budget.

3. Nomineringskommittén

Fairtrade Internationals nomineringskommitté är ansvarig för att rekommendera och granska utnämningar till styrelsen och kommittéerna. Den definierar dessa organs roller och ansvarsområden och följer upp hur styrelsen och kommittéerna fungerar.

Personal

Fairtrade Internationals personal består av ungefär 70 personer vid kontoren i Bonn, Tyskland, plus ett antal liaison officers som arbetar runt om i världen.

Granskning och certifiering

Fairtrade International utvecklar kriterier och fungerar som stöd för odlare och anställda i utvecklingsländer. Certifieringen och kontrollerna utförs av FLO-Cert, ett oberoende internationellt certifieringsorgan med ISO 65-ackreditering. FLO-Cert ägs av Fairtrade International, men drivs som ett oberoende internationellt certifieringsorgan.² FLO-Cert kontrolleras av en tredje part gentemot kriterierna för ISO 65 och FLO-Cert tar betalt av producenterna för sina inspektioner.

Två huvudsakliga typer av kontroll

- Löpande kontroll av dokumentation, såsom köp- och betalningsdokument för samtliga aktörer; producentorganisationer, exportörer,

---

² ISO, International Organization for Standardisation, <http://www.iso.org> handlar om krav på likabehandling, transparens och kvalitet. Ackrediteringen innebär bl.a. att om ett företag uppfyller alla FLO:s krav och kriterier har man inte rätt att neka det att använda Fairtrade-märket.

importörer och licenstagare.

- Fältkontroll, som innebär besök hos producenten och genomgång av verksamheten. Denna kontroll sker en gång per år. Kontrollen gentemot exportörer/importörer (och licenstagare) handlar t.ex. om försäljningssiffror och volym. Detta stäms sedan av med de siffror som FLO-Cert har fått genom bokföringskontroll hos relaterad producentorganisation/importör.

Den initiala inspektionen

Certifieringsprocessen startar genom att producentorganisationen skickar in en ansökan till FLO-Cert, ofta i samverkan med en leverantör/licenstagare. Om ansökan accepteras genomförs en initial inspektion på plats av en regionalt baserad FLO-Cert-inspektör. Efter en genomförd initial inspektion skickas en rapport till FLO-Cert för utvärdering och beslut kring huruvida producentorganisationen ska certifieras eller inte.

För att en producentorganisation ska kunna bli certifierad måste Fairtrade Internationals kärnkriterier uppfyllas. FLO-Cert utgår från en "gruppcertifieringsmodell", vilket innebär inspektioner av de centrala delarna av organisationen (huvudkontor och liknande) samt slumpmässiga kontroller av ett urval av medlemmarna (odlarna/de anställda). Urvalets storlek beräknas utifrån storleken på producentorganisationen.

Uppföljning

Efter att den initiala inspektionen är genomförd och godkänd startar en certifieringscykel som innebär årliga kontroller av att kriterierna uppfylls samt krav på gradvisa förbättringar enligt utvecklingskriterierna.

Längden på en inspektion, såväl för initial inspektion som uppföljning, varierar beroende på producentorganisationens storlek, uppbyggnad och antalet produkter som säljs. En fullständig inspektion tar från fyra och en halv dagar för en liten producentorganisation, upp till sju veckor för ett kooperativ eller plantage av större storlek.

Vem utför inspektionerna?

Inspektionerna utförs av cirka 120 kvalificerade inspektörer från FLO-Cert, av vilka 100 är inriktade mot kontroll av just

producentorganisationerna. I sin yrkesroll som inspektörer måste de varje år genomgå en veckas utbildning som avslutas med en examination.

Utbildning av inspektörer, oktober 2007 i Bonn

Utbildningen är direkt skraddarsydd för att ge inspektören all nödvändig kunskap som rör internationella Fairtrade-kriterier. Inspektörerna är kontrakterade lokalt och har god kunskap om kulturen och lagarna i landet där inspektionerna utförs.

Vad händer om kriterierna inte följs?

En Fairtrade-certifierad producentorganisation som inte uppfyller fastställda kriterier får en anmärkning och krav på rättelse inom en specificerad tidsperiod. Vid upprepade misslyckanden med att rätta till noterade missförhållanden blir producentorganisationen av med sin certifiering. I första hand försöker man komma till rätta med de problem som finns. Vissa anmärkningar av allvarlig karaktär ger underlag för omedelbar "avstängning". Om en producentorganisation misstänks för att inte leva upp till kriterierna kan det också bli tal om en oanmäld inspektion och mer omfattande utredningar.

Varför förannonserade inspektioner?

Internationella Fairtrade-kriterier är utvecklade gemensamt av Fairtrade International och de producentnätverk som representerar odlarna inom Fairtrade. Certifieringssystemet är alltså skapat i ömsesidighet och öppenhet, med syfte att ge odlarna möjlighet och stöd i att utvecklas och få tillgång till en internationell marknad. I denna utvecklingsprocess spelar också Fairtrade Internationals regionala stödpersoner en viktig roll.

Genom samarbete och gemensamma målsättningar som utgångspunkt är de

certifierade producentorganisationerna i förväg informerade om de inspektioner som äger rum. En inspektion tar flera dagar att genomföra och inspektören måste gå igenom omfattande dokumentation kring verksamheten. Förberedelser är därmed nödvändiga och det går inte att avhålla någon från sitt jobb i flera dagar utan att ha bokat in det i förväg. Undantaget är då en certifierad producentorganisation av någon anledning misstänks bryta mot kriterierna - detta kan leda till oanmälda inspektioner, enligt tidigare nämnd procedur.

Fairtrade International: En granskning av handel med kakao

När ett kakaokooperativ väl har inspekterats av FLO-Cert och inspektionsrapporten har godkänts av FLO-CERT angående att kooperativet lever upp till Fairtrades kriterier, då kan licensierade återförsäljare börja köpa från dem i enlighet med Fairtrades villkor och marknadsföra kakaon som Fairtrade.

- En importör av kakaoböner i Schweiz, som registrerats hos FLO-CERT, lägger en köporder för Fairtrade-märkta kakaoböner till ett Fairtradecertifierat kooperativ i Dominikanska Republiken.
- Kooperativet skriver kontrakt på att Fairtrade-märkta kakaoböner ska transporteras till hamnen ett visst datum. Det pris som nämns måste vara minst Fairtrades minimipris. Om kooperativet vill ha förfinansiering från importören måste den senare betala upp till 60 procent av inköpspriset i samband med att kontraktet skrivs.
- Importören skickar uppgifter om inköpet till FLO-Cert en gång i kvartalet. Det som rapporteras är vem man har köpt bönera från, mängd, vilket pris och premie som betalats.
- Importören kan nu processa kakaobönerna och marknadsföra den färdiga produkten som Fairtrade-certifierad. Importören säljer den Fairtrade-märkta chokladen till en godstillverkare t.ex. i Sverige, som är licensierad av Fairtrade i Sverige AB för att

kunna rapportera om Fairtrade och använda märkningen.

- Godistillverkaren förpackar chokladkakorna där Fairtrade-märkningen ska återfinnas på framsidan av förpackningen. Produkten säljs till tusentals återförsäljare
- Den svenska tillverkaren rapporterar försäljningen av chokladen till Fairtrade i Sverige AB och betalar en licensavgift (som går efter vikt) för att de får använda Fairtrade-märket
- FLO-Cert kontrollerar det svenska företags försäljningsrapporter under den årliga inspektionen hos certifierade licenstagare.
- Om produkten som är märkt med Fairtrade-loggan inte kan spåras tillbaka så man kan se att åtminstone Fairtrades minimipris och premie har betalats till kooperativet så kan FLO-Cert besluta att den felande parten ska bli avstängd och i förlängningen decertifierad om inte anledningen till avstängningen åtgärdas. Företaget kan själv föreslå åtgärder, i detta fall skulle det kunna handla om att göra en extrabetalning avseende pris och premie.
- Fairtrade-premien som varje kooperativ får utöver världsmarknadspriset eller Fairtrades minimipris räknas samman för hela året. I det kommande årets inspektion från FLO-Cert måste kooperativet redogöra för summan och visa att premien använts till olika utvecklingsprogram som kooperativet genomfört.

Källor: Alex Nichols, Charlotte Opal, Fairtrade, Market-Driven ethical Consumption, SAGE 2010
Fairtrade International,
<http://www.fairtrade.net/>, 2012-02-21,
FLO-Cert <http://www.flo-cert.net>, 2012-02-21,
Fairtrade Sverige, <http://www.fairtrade.se>